

MINISTERIET

NOTAT

28. februar 2005

Kulturministeriets lovforslag til udmøntning af kommunalreformen

Kulturministeren fremsatte d. 24. februar 2005 fire lovforslag til udmøntning af kommunalreformen på Kulturministeriets område. Nedenstående notat gennemgår de overordnede politiske intentioner i kommunalreformen på kulturområdet, og opridser kortfattet indholdet af de enkelte lovforslag.

De fire lovforslag udmønter dels den overordnede "Aftale om Strukturreform" mellem regeringen og Dansk Folkeparti, og dels den indgåede sær aftale for Kulturområdet af 24. september 2004. Hovedsigtet i aftalerne - og i de udmøntende lovforslag på kulturområdet - er at sikre en balance mellem den lokale forankring af kulturinitiativerne i de nye, større og stærkere kommuner, og de tværgående nationale hensyn i kulturpolitikken.

For eksempel får kommunerne det fulde ansvar for musikskolerne, der findes i stort set alle kommuner, og samtidig gøres musikskolerne obligatoriske. Modsat påtager staten sig bl.a. et øget ansvar for landsdelsscenerne, fordi de har vigtige nationale funktioner, og leverer teater til et stort geografisk område, som rækker langt ud over den enkelte kommune. Grundideen er således at initiativer med lokal betydning forankres lokalt, mens initiativer med national betydning forankres nationalt.

Et andet af hovedformålene med strukturreformen på kulturområdet er at skabe en enklere struktur og en klarere arbejdsdeling. På kulturområdet er der en række eksempler på, hvordan der har været mange, og i mange tilfælde for mange aktører, og hvor finansieringen har været et stort kludetæppe af bidragydere. Intentionen i lovforslagene er at rydde op i dette. Et klart omdrejningspunkt i de fire lovforslag er derfor også placeringen af de opgaver, som amterne hidtil har varetaget. I nogle tilfælde har det været nødvendigt at etablere overgangsordninger på fire år, inden ansvarsfordelingen er endelig udmøntet. Det gælder eksempelvis for museumsområdet, hvor kommunerne får hovedtilskudsansvaret for museer med almindelig tilskudsordning, de såkaldte § 15-museer. Senest i 2011 overgår disse museer endeligt til kommunerne

Det er endvidere en intention i aftaler og lovforslag at skabe incitament til et øget samarbejde mellem kommunerne. I lovforslagene lægges der på flere områder op til, at kommunerne går sammen om at løse opgaver på kulturområdet. Det gælder både i forhold til indgåelsen af regio-

nale kulturaftaler med Kulturministeriet og i forhold til oprettelsen af lokale råd og nævn på f.eks museums-, musik- og billedkunstområdet. Der lægges endvidere op til en fortsat og forhåbentlig forøget brug af de regionale kulturaftaler som værktøj i den regionale kulturpolitik. Aftalerne skal sikre en fortsat dialog om de lokale kulturpolitiske satsninger mellem kommuner på den ene side og Kulturministeriet på den anden.

Forslag til lov om ændring af Teaterloven

Lovforslaget indeholder følgende hovedelementer:

- Ansvarsdelingen mellem staten og kommunerne opretholdes for *egnsteatrene og de små storbyteatre*, men den lovbundne refusion for egnsteatre ændres, så ordningen bliver ramkestyret. De hidtidige amtslige tilskud til egnsteatre integreres i den statslige tilskudsordning. Som en konsekvens heraf ændres ordningen fra en ordning med refusion af kommunernes udgifter til egnsteatre, til en tilskudsordning, hvor staten yder tilskud direkte til det enkelte egnsteater.
- En række institutioner på teaterområdet opererer i et lokalområde, men har et landsdækkende sigte. På denne baggrund overtager staten hovedansvaret for *landsdelsscenerne i Odense, Aalborg og Århus, Det Danske Teater, Den Jyske Opera og Peter Schaufuss Balletten*. Den lokale medfinansiering af Peter Schaufuss Balletten og Den Jyske Opera forventes bevaret samtidig med, at staten overtager ansvaret for de hidtidige amtskommunale tilskud til de nævnte institutioner.
- *Billetkøbsordningerne* nedlægges i deres nuværende form. Midlerne anvendes fortsat indenfor teaterområdet til en ny ordning med formidlingstilskud, som understøtter teatrenes og teaterarrangørernes publikumsaktiviteter. Formidlingstilskuddet skal anvendes til rabatter.
- *Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab* videreføres som samlet organisation, men i en ny konstruktion som ”Hovedstadens Teater”. Hovedstadens Teater etableres som en ny statslig tilskudsordning, der styringsmæssigt sidestilles med ordningerne vedrørende landsdels-scenerne i Odense, Århus og Aalborg. Det statslige tilskud til Hovedstadens Teater administreres af bestyrelsen for Hovedstadens Teater, der bl.a. træffer beslutning om, hvilke teatre der skal tilbydes at indgå i ordningen.
- *RBOT (Det Rejsende Børneteater og Opsøgende Teater)* omlægges til en rent statslig ordning således, at Kunstrådet fremover fordeler tilskuddene til turnerende børneteater.

Forslag til lov om ændring af lov om musik

Ændringen af musikloven indeholder konkret følgende:

- Kommunerne får økonomisk ansvar for *musikskolerne*, og driften af musikskolerne gøres lovpligtig for kommunerne.
- Ansvar for finansieringen af *landsdelsorkestrene* deles mellem staten og kommunerne, idet staten overtager de hidtidige amtslige tilskud.

- Staten overtager ansvaret for finansieringen af de *musikalske grundkurser*. Staten overtager de hidtidige amtslige og kommunale tilskud.
- Staten overtager en større del af ansvaret for finansieringen af de *rytmiske spillesteder*, idet staten overtager de hidtidige amtslige tilskud.
- De *frivillige amtslige musikråd* nedlægges, men kommunerne får mulighed for frivilligt at oprette lokale musikråd. Dette kan ske hver for sig eller i forening med flere kommuner.

Forslag til lov om ændring af Museumsloven mv.

Lovforslaget indeholder følgende delelementer:

- Forslaget etablerer en overgangsordning for så vidt angår det økonomiske ansvar for de *statsanerkendte museer, der oppebærer tilskud efter museumslovens § 15*, og som har modtaget et amtskommunalt driftstilskud.
- Der etableres endvidere en overgangsordning med hensyn til tilskud til *museer, der er drevet i samdrift* mellem flere kommuner.
- Der etableres der en overgangsordning for *konserveringscentre m.v.*, der har været amtskommunalt finansieret.
- De frivillige *regionale faglige kulturmiljøråd og museumsrådene* foreslås erstattet af frivillige lokale museumråd og lokale kulturmiljøråd.
- På *fortidsmindeområdet* overtager staten amternes hidtidige tilsynsopgaver, mens amternes hidtidige plejeopgaver overføres til kommunerne.
- Endvidere overgår amternes hidtidige behandling af dispensationssager vedrørende *sten- og jorddiger* til kommunerne.

Forslag til lov om ændring af en række love på kulturområdet

Lovforslaget fastlægger følgende:

- *Regionernes rolle* på kulturområdet. Regionerne kan medvirke til at igangsætte kulturbegivenheder samt udvikle kulturelle tilbud, som kan videreføres af andre i en mere permanent drift. Det er endvidere præciseret i bemærkningerne til loven, at regionerne kan medvirke til de nævnte aktiviteter ved at yde tilskud, stille garantier eller selv varetage opgaven. Regionerne skal imidlertid på forhånd sikre sig, at andre parter vil overtage opgaven efter opstarten.
- *Regionernes arkivalier* omfattes af arkivlovens regler om kommunale arkiver
- I *filmloven* fjernes hjemlen til amtskommunal filmvirksomhed.
- Diverse bestemmelser om den geografisk afgrænsning af de *lokale radio/tv-navn* ændres i radio/tv-loven, således at de amtskommunale grænser ikke længere er af betydning.
- Hjemmel til nedsættelse af *amtslige billedkunstråd* i billedkunstloven ændres til en hjemmel til nedsættelse af lokale billedkunstråd. Lokale billedkunstråd kan nedsættes af en kommune eller flere kommuner i forening.

- Amtsrådforeningens udpegningsret til *Kunstrådet* og *Statens Kunstfonds* Repræsentantskab fjernes fra lov om Kunstrådet og lov om Statens Kunstfond. Det vil fremover kun være Kommunernes Landsforening, der har udpegningsret.
- I *lov om eliteidræt* fjernes amtskommunernes hjemmel til at yde tilskud til eliteidræt.
- I lov om *regionale kulturaftaler* skifter de regionale kulturaftaler navn til ”Kulturaftaler med kommuner mv.”. Kulturaftaler kan fremover indgås af en eller flere kommuner. Regioner kan indgå i sådanne aftaler sammen med en eller flere kommuner i regionen indenfor de kompetencer, der er tillagt regionerne på kulturområdet.